

VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE TANDARTSEN

JAARVERSLAG OVER 1937

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren,

Bij het te boek stellen van de lotgevallen onzer Vereeniging over het afgelopen jaar mag met voldoening worden geconstateerd, dat het ledental zich gestadig uitbreidt. Op 1 Januari 1937 telde de Vereeniging 373 leden. Elf leden wenschten hun lidmaatschap te beëindigen, waartegenover 30 collegae toetraden, zoodat op 31 December het ledental tot 392 gestegen was. Het aantal ereleden bleef 2.

Onder onze leden mochten de collegae S. Blaauw, Bruske en Joosten hun 40-jarig jubileum herdenken, terwijl de collegae Bloemendal, Mev. Bloemendal—Wisse, van Blokland, Groustra, Mej. Hamburger, Kentgens, Mev. van Lier, Margadant, Parmet, Mej. Polenaar, en Van Renterghem in den loop van 1937 terugzagen op den dag, dat zij het tandarts-diploma voor 25 jaar verwierven. Het bestuur complimenteerde hen allen op den dag van hun jubileum.

Onze voorzitter Nord viel de onderscheiding te beurt te worden benoemd tot erelid van de Orthodontische Vereeniging te Praag en door de Oostenrijksche Regeering te worden begiftigd met het Commandeurskruis der Oostenrijksche Orde van Verdienste. Namens de Vereeniging werden hem gelukwensen gezonden met deze erkenning zijner werkzaamheid op wetenschappelijk tandheelkundig en organisatorisch gebied.

De Tsjechoslowaaksche Tandartsenvereeniging hield op 10—13 Juni een congres in Praag ter gelegenheid van haar 40-jarig bestaan, de Schweizerische Zahnärzte Gesellschaft organiseerde haar 52e Congres van 17—20 Juni, terwijl de F.D.I. van 9—14 Aug. in Stockholm vergaderde. Voorzitter Nord vertegenwoordigde de V. v. N. T. bij al deze gebeurtenissen.

Voorts hadden wij een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan de VIII. Deutsche Zahnärztetag van 31 Juli tot 4 Aug. in Dusseldorf. Het bestuurslid De Decker heeft als vertegenwoordiger onzer Vereeniging de bijeenkomsten bijgewoond.

Collega Bakker herdacht op 2 October den dag, dat hij 25 jaar geleden tot lector aan het Tandheelkundig Instituut werd benoemd, ter gelegenheid waarvan het bestuur hem een felicitatietelegram zond.

Op 2 November werd een geschilderd portret van wijlen lector Switers het Curatorium van de Utrechtsche Universiteit aangeboden,

ter plaatsing in de lectorenkamer van het Tandheelkundig Instituut aldaar. Uw secretaris was daarbij namens de Vereeniging aanwezig, evenals bij het lustrum van John Tomes op 12 November.

Er werden dit jaar twee bestuursvergaderingen gehouden. Het bestuur bestond in de voorjaarsvergadering uit de leden A. Edel, waarnemend voorzitter, T. Hoeksema, penningmeester, L. M. Willemsse, 2e secretaris, voorts B. J. Brugman en G. A. H. Eibrink Jansen. Door vertrek van collega Göttlich naar Zuid Afrika in November 1936, was de plaats van secretaris vacant, terwijl ook voorzien moest worden in de functie van voorzitter. In de vergadering van Zaterdag 8 Mei werd het bestuur als volgt geconstitueerd: Ch. F. L. Nord, voorzitter, L. M. Willemsse, vice-voorzitter, A. Edel, secretaris, T. Hoeksema, penningmeester, E. Sanders, 2e secretaris en de leden J. A. M. de Decker en G. A. H. Eibrink Jansen. Collega Brugman wenschte geen herbenoeming als bestuurslid wegens drukke werkzaamheden in andere functie. Van deze plaats worde hem een woord van dank gebracht voor hetgeen hij als bestuurslid in het belang onzer Vereeniging heeft gedaan.

Op Zaterdag 8 Mei en Zondag 9 Mei werd in Utrecht de jaarvergadering gehouden. De demonstraties werden in afwijking van vorige gelegenheden voor de opening der vergadering gehouden, t.w. door de collegae Van den Berg, Bertram, J. Sanders Ez., G. F. M. Schutte en Joachim Jr. (Brussel). Voordrachten werden gehouden door H. van der Molen over Preventieve Tandheelkunde (naar aanleiding van de discussie in de Nov.-vergadering-1936), Dr. C. N. Lenshoek, over Trigemineusneuralgie en haar behandeling, E. Sanders: Het gebit bij dysostosis cleido-cranialis (met patientendemonstratie), G. F. M. Schutte: de Katafor in de praktijk en J. Sanders Ezn: Ervaringen met diverse proximale en approximale vullingen.

In deze bijeenkomst wees de vergadering in plaats van collega M. van Dam, die als bestuurslid der W.T.A. had bedankt, collega E. Sanders als zoodanig aan.

De najaarsvergadering werd op Zaterdag 27 Nov. en Zondag 28 November, wederom in Utrecht gehouden. Ten einde de demonstraties bij het steeds toenemende vergaderingsbezoek beter tot hun recht te doen komen, is dezen keer het aantal uitgebreid, zoodat meer en dus kleinere groepen leden konden gevormd worden. Demonstratoren waren in deze bijeenkomst de collegae Bertram, Dr. Lucien de Coster Brussel, De Decker, Duyzings, Ph. Regensburg, E. Sanders en G. F. M. Schutte. Voordrachten werden gehouden door Ph. Regensburg bij een film over de operatie van het gespleten gehemelte, Dr. M. N. Roegholt, Chirurg in het Wilhelmina-Gasthuis te Amsterdam over „Plaatselijke en algemeene verdooving”, waarop een uitvoerige discussie over lachgas narcose volgde, voorts Dr. Lucien de Coster (docent aan het Instituut Belge de Stomatologie te Brussel) over „Een op nieuwe principes berustend apparaat,” Mej. J. G. Schuringa, over „Het herstel van het gebit van een patiënt na een gecom-

pliceerd ongeval" (met demonstratie van den patiënt), J. K o k, apotheker, hoofd van de Pharmaceutische Afdeeling van de Amsterdamsche Chininefabriek over „Werking en bijwerking van eenige medicamenten in de tandheelkunde" en Dr. L u c i e n d e C o s t e r over „De morphologische variaties der post-normale teleradiographicën.

In deze vergadering bracht de Commissie tot Bestudeering van de Samenwerking tusschen de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde en onze Vereeniging haar rapport uit. Nadat de alg. verg. der Mij. dit rapport in de Zomervergadering had goedgekeurd, aanvaardde ook onze algemeene vergadering dit. De W.T.A. zal thans in deze samenwerking worden betrokken. De uitwerking van dit besluit moet nu volgen. Door deze beslissing zal worden vastgelegd, dat in het vervolg collegae die lid onzer Vereeniging wenschen te worden, het lidmaatschap der Mij. moeten bezitten; voorts dat men in het algemeen het lidmaatschap onzer Vereeniging verliest zoodra men ophoudt lid der Mij. te zijn (behoudens dispensatie).

Het bestuur hoopt, dat door deze samenwerking het belang zoowel van de Mij. als van onze Vereeniging zal worden bevorderd.

Hier moge een woord van dank gesproken worden voor het verdienstelijke werk, dat de Commissie heeft verricht.

Met erkentelijkheid moge gereleveerd worden, dat gelijk in voorafgaande jaren de directeur van het Tandheelkundig Instituut ons steeds de beschikking geeft over college- en andere zalen ten behoeve van onze vergaderingen.

Het bestuur eindigt dit jaarverslag met een woord van oprechten dank aan alle collegae, die zich dit jaar de moeite hebben getroost, hun medeleden door een demonstratie of voordracht, van hun kennis en ervaring te laten profiteeren. Wij betuigen tevens onze waardeering voor het werk van het bestuur der W.T.A., dat zich in 1937 zoo actief van zijn taak heeft gekweten.

Amsterdam, Februari 1938.

JAARVERSLAG
VAN DE STICHTING VOOR WETENSCHAPPELIJK TANDHEEL-
KUNDIGEN ARBEID
over het Vereenigingsjaar 1937/1938.

In de vacature, ontstaan door het bedanken van coll. M. v a n D a m, werd door de Algemeene Vergadering der Vereeniging van 8 Mei 1937 tot W.T.A.-bestuurslid gekozen coll. Dr. E. S a n d e r s.

Sedert zijn benoeming tot voorzitter van de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen woont coll. C. h. F. L. N o r d in die qualiteit de W.T.A.-bestuursvergaderingen bij.

De cursussen *Algemeene Pathologie* te Amsterdam (Dr. v a n C r e v e l d) en te Rotterdam (Dr. v a n R i j s s e l) werden in 1937 niet voortgezet, aangezien zich daarvoor geen voldoende aantal belangstellenden meer aanmeldde.

De besprekingen met den heer T j e b b e s, waarvan in het vorige jaarverslag melding werd gemaakt, hebben ertoe geleid, dat deze lector zich bereid verklaarde, wederom een voordracht met klinische demonstratie te houden aan den vooravond en op den dag der voorjaarsvergadering 1937. Hij koos daartoe het onderwerp „*Wortelpuntresectie*”, dat voor 21 collega's werd behandeld.

Naar aanleiding van later ingekomen aanvragen, heeft het Bestuur Lector T j e b b e s verzocht deze voordracht te willen herhalen, waaraan welwillend werd voldaan op 26 en 27 November 1937. Niet minder dan 40 personen hebben zich daarvoor opgegeven. Dank zij de medewerking van den docent, kon een regeling worden getroffen, waardoor het mogelijk werd, dat een zóó groot aantal deelnemers kon worden toegelaten. Er werden nl. twee groepen gevormd, die onmiddellijk na elkander de demonstratie konden bijwonen.

Aangespoord door het resultaat van de in November 1936 gehouden enquête, meer bepaaldelijk wat betreft de onder de collega's aanwezige belangstelling voor practische cursussen, heeft het Bestuur besloten, bij wijze van proef, tot het organiseeren daarvan in verschillende centra over te gaan, en wel in de vakken *Orthodontie, Röntgenologie, Porselein- en Inlay-techniek* en *Partieele prothese*.

De cursus in de Orthodontie stond onder leiding van de coll. C. B e r t r a m en J. A. C. D u y z i n g s, die behandelden:

Coll. **B e r t r a m**: De aanpassing van de apparatuur aan de resultaten van histologische en dynamische onderzoekingen der laatste jaren.

Coll. **D u y z i n g s**: Röntgenologische orthodontische diagnostiek. Overzicht moderne apparatuur. Preventieve orthodontie.

Deze cursus, die aanvankelijk uitgeschreven werd voor de centra Rotterdam, Maastricht, Amsterdam en Noord-Nederland (Groningen of Leeuwarden), werd alléén gehouden te Rotterdam en Amsterdam; de beide andere konden wegens te geringe belangstelling niet doorgaan.

Verblijvend daarentegen was een zoodanige animo in Haarlem en omstreken, dat ook daar de cursus kon worden gegeven.

Op grond van een door den secretaris ingesteld onderzoek, werd besloten tenslotte ook voor de centra 's-Gravenhage, Breda, en Deventer denzelfden leergang aan te kondigen. Het resultaat, wat betreft Den Haag en Breda, stelde echter zeer teleur; het bleef nl. beneden het peil, dat de docenten als minimum bedongen, zoodat alléén in Deventer de cursus kon doorgaan.

Het aantal ingeschrevenen bedroeg:

voor Rotterdam	13 personen;	voor Noord-Nederland	7 pers.
„ Amsterdam	19 „	„ Deventer	13 „
„ Haarlem	13 „	„ Breda	4 „
„ Maastricht	6 „	„ Den Haag	9 „

De cursus Tandheelkunde-Röntgenologie wordt geleid door de coll. **A. E d e l** en **Dr. E. S a n d e r s**. Hun programma luidt:

Algemeene bespreking en aanwijzingen.

Techniek van het instellen en ontwikkelen (met oefeningen der deelnemers).

Wat in de foto van normale en pathologische gevallen wél en niet te lezen is.

Bespreking van de door de deelnemers meegebrachte foto's.

Als centra voor dezen cursus werden gekozen: Maastricht, Leeuwarden, Amsterdam en 's-Gravenhage.

Maastricht en Leeuwarden brachten wederom niet het voldoende aantal belangstellenden, waarom de leergang alléén te Amsterdam en Den Haag zal doorgaan.

Het aantal ingeschrevenen bedraagt:

voor Maastricht	4 personen;	voor Amsterdam	25 pers.
„ Leeuwarden	5 „	„ Den Haag	20 „

In voorbereiding zijn nog een cursus over Porselein- en Inlaytechniek, waarvan de leiding zal berusten bij de coll. **E. J. v a n d e n B e r g** en **J a n V i s s e r**, en een over Partieele Prothese, die onder leiding zal staan van coll. **J. A. M. d e D e c k e r**.

Indien eenigszins mogelijk, zullen beide nog in dit seizoen gehouden worden.

Tot het winterprogramma behoorde vervolgens een cursus van Dr. H. de Jong te Amsterdam over Neurologie en Psychiatrie, waarvoor zich 25 collega's aanmeldden.

De onderwerpen voor deze colleges, die op ten hoogste 7 avonden zouden besproken worden, waren:

I. Iets over den vorm en de functie van het zenuwstelsel (neuronen-leer), organische en psychische afwijkingen.

II. Sferen van neurologisch onderzoek.

III. Behandeling van enkele veel voorkomende neurologische ziekte-beelden.

Met het oog op de waarschijnlijkheid van het tot stand komen eener nauwere samenwerking tusschen de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen en de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, werd het besluit genomen reeds gedurende dit seizoen ook de leden der Maatschappij in de gelegenheid te stellen, op volkomen gelijke voorwaarden aan alle cursussen der W.T.A. deel te nemen.

De besprekingen met Dr. L. E. den Dooren de Jong te Rotterdam over een cursus in Algemeene en Klinische Bacteriologie voor tandartsen hebben niet tot enig resultaat gevoerd, aangezien de wijze, waarop de W.T.A. dezen leergang wenschte te zien ingericht, voor den docent een bezwaar bleek te zijn.

Dank zij het door het A.A.H. Hamer-fonds beschikbaar gestelde bedrag van f 1000,—, kon de W.T.A.-Stichting in December 1937 voor de eerste maal een prijsvraag uitschrijven. De eisch luidde: het inleveren van een oorspronkelijk wetenschappelijk werk, omvattende een onderzoek naar het ontstaan en het wezen van de tandcaries.

Speciaal werd erop gewezen, dat bij de beoordeeling van het antwoord o.m. aandacht geschonken zal worden aan de vraag, of het uitzicht opent op een rationeele preventie van de tandcaries.

De inzendingen zullen worden beoordeeld door een Commissie, waarvan, ingevolge uitnoodiging van het Bestuur, deel uitmaken Prof. G. C. Heringa, Prof. B. C. P. Jansen, Hoogleraren te Amsterdam, Prof. P. Nieuwenhuysse, Hoogleraar te Utrecht en Dr. J. P. Bijl, Directeur van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden, terwijl deze voorts zal bestaan uit den voorzitter en een bestuurslid der W.T.A. en den Hoofdredacteur van het *Tijdschrift voor Tandheelkunde*.

De officieele oproep is verzonden aan alle Nederlandsche en Nederlandsch-Indische tijdschriften op algemeen medisch, diergeneeskundig, tandheelkundig en biologisch gebied, verder aan alle Nederlandsche en Nederlandsch-Indische hoogescholen, terwijl hij door bemiddeling van het Algemeen Nederlandsch Persbureau in de dagbladen werd opgenomen.

De termijn, waarbinnen de antwoorden moeten zijn ingekomen, wordt 15 December 1939 afgesloten.

Aan het slot van dit verslag over het 5e verenigingsjaar kan niet

worden verheeld, dat de geringe of minder groote belangstelling, voornamelijk in het Noorden en Zuiden, voor de tot dusver georganiseerde praktische cursussen teleurstelling heeft gewekt, temeer, waar naast de leden der Vereen. van Ned. Tandartsen nu ook die der Maatschappij konden deelnemen. Terugziende echter op veel, dat gedurende dit eerste lustrum wèl of beter is geslaagd, kan het Bestuur nochtans met voldoening vaststellen, dat de W.T.A.-Stichting haar bestaansrecht ten volle heeft bewezen. De kern van getrouwen, die merkbaar haar streven waardeeren, breidt zich gestadig uit, zoodat er alle reden bestaat met moed de nieuwe periode van haar werkzaamheid in te gaan.

De secretaris,

P. CH. WILLEMSE.